

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget tager sigte på gennemførelse i dansk ret af bestemmelserne i konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EF-domskonventionen), den til konventionen knyttede protokol af samme dato samt protokollen af 3. juni 1971 om Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968.

Lovforslaget omfatter også de ændringer, der indtil nu er foretaget i domskonventionen og de 2 protokoller.

Domskonventionen indeholder regler om civilretligt værneting i internationale retsforhold og om staternes pligt til at anerkende og fuldbyrde hinandens civilretlige retsafgørelser og har til formål at lette det internationale samarbejde på den civile retsplejes område. Konventionen vil således bl.a. tjene til, at danske eksportvirksomheder i udlandet vil kunne få fuldbyrdet danske domme over udenlandske skyldnere.

Aftaler om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af civile domme findes i forvejen mellem Danmark og en række andre lande og de foreslåede regler vedrørende EF-landene ligger således i forlængelse af de regler, der allerede eksisterer i forhold til en række andre lande, først og fremmest de nordiske lande. Det har i øvrigt vist sig, at en række andre lande har vist stor interesse for at blive omfattet af EF-domskonventionens regler. Således foregår der for tiden forhandlinger mellem EF-landene og Finland, Norge, Sverige og Schweiz om den nærmere udarbejdelse af en såkaldt parallelkonvention til domskonventionen, der i de kommende år må forventes at blive et effektivt instrument i det civilretlige retssamarbejde i hele Europa.

Lovforslaget bygger – med visse redaktionelle ændringer – på retsplejerådets betænkning nr. 1052/1985 om retternes stedlige kompetence m.v. (EF-domskonventionen). Med vedtagelsen af lov-

forslaget giver folketetinget sit samtykke til, at Danmark ratificerer domskonventionen m.v.

2. Gældende regler om danske domstoles internationale kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser

2.1. Efter retsplejelovens almindelige værnetingsregler skal retssager anlægges ved sagsøgtets *hjemting*, d.v.s. i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl.

Visse sager kan dog tillige anlægges ved et andet værneting end sagsøgtets hjemting. Disse *supplerende værneting* (de såkaldte undtagelsesværneting) bygger på et andet tilknytningmoment end sagsøgtets bopæl og opholdssted. Eksempelvis kan sager om rettigheder over fast ejendom anlægges i den retskreds, hvor ejendommen ligger, jfr. retsplejelovens § 240, stk. 1. Der henvises om de øvrige supplerende værneting til retsplejerådets betænkning, side 13–16.

Endelig kan retssager anlægges ved et *aftalt værneting*. Parterne kan nemlig aftale at indbringe deres sag, for hvilken af samtlige ligeartede retter i første instans, de vil.

Ved *danske domstoles internationale kompetence* forstås adgangen til at behandle retssager anlagt mod såkaldt processuelle udlændinge, altså personer der ikke har hjemting her i landet. De gældende regler herom er nærmere beskrevet i retsplejerådets betænkning, side 18–21. Sådanne udlændinge kan sagsøges i Danmark, hvis danske domstole er kompetente efter reglerne om de særlige supplerende værneting, eller hvis den sagsøgte ved aftale har underkastet sig dansk værneting. Udlændinge, der ikke kan sagsøges ved et supplerende værneting (undtagelsesværneting) eller et aftalt værneting, kan dog sagsøges her, hvis de ved stævningens forkyndelse opholder sig eller har gods her, og sagen angår formueretsforhold, jfr. retsplejelovens § 248, stk. 2. Om bestemmelsens nærmere indhold, der har givet anledning til tvivl i teori og praksis, henvises til retsplejerådets betænkning side 19–20.